

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

22. Soluitur difficultas ex Bulla duorum Pontificum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

cum tranquillitate & iuxta æquitatem iustas, & cum magna reverentia disponit nos. Subest enim tibi cum vultus posse. Iudicet quæso Lector utri potius credendum sit, an ei qui dicit Deum æstimare, quod condemnate iustum sit exterum & alienum à sua potestate, an eis qui dicunt, esse potestati ejus congruum, ut iusti omnes ad æterna supplicia deturbentur? An ei qui proficitur fortitudinem Dei esse initium iustitiæ, an illis qui contra clamant fortitudinem ejus initium esse posse tam enormis injustitiæ?

Quod si Scriptura sobriè considerata, si ratio perspicua, si lex æterna, si S. Augustini doctrina constantissima, per quem Ecclesia de hæresi Pelagiana, & commentitia puræ naturæ machina triumphavit, aperte proficitur iustorum damnationem ad æternas penas injustam planè tyrannidem Deoq; indignam esse crudelitatem, profecto non minus perspicue probant Deum quantumvis absolute potestatis, vitæque & mortis dominus sit creatura rationalis, nullam omnino penam quantumvis exiguam sine injuria inferre posse innocenti. Non enim damnatio iusti repugnat Deo, quia damnatio est, sed quia est innocentis afflictio. Innocenti enim nihil omnino debetur mali. Quo fit, ut non minus exigua, quam magna pena repugnet innocentie ideoque iustitiæ. Cum enim iustitia sit æquitas seu æqualitas, manifeste inæqualitatem & per hoc iniquitatem efficit, si aliquid inferatur

A mali cui nihil inferri debet. Et hæc est causa cur Augustinus, non minus levissimas, quam gravissimas penas innocentibus infligendas à Divina potestate & æquitate submovet. Cujus veritatis hic illic inter cetera, prout locus talit, testimonia non pauca dedimus. Ut illud contra Iulianum: *Porro autem si quod huic sufficit causa, parvum saltem poenam fatemini esse ut &c. obsequi aperte qualescunq; oculos, & videte qua iustitia infligenda sit parvulo, quem clausis oculis originali obnoxium negatis peccato?* Hoc est, quem in puris naturalibus natum constituitis. Et illud generale contra eundem: *Propter quid ergo affligitur parvulus nullum habens omnino peccatum? An omnipotens & iustus Deus, injustas penas à tot innocentibus prohibere non potuit?* Et illud generalissimum: *Neminem singulis quid perperit, quod non mereretur.* Nam si quemadmodum hæresis Pelagiana staret, parvuli in pura natura nati nullo peccato tenerentur obnoxii, nulli quoque, ut sibi disertissime dicit, *parvuli obnoxii, nihil mali vel in corpore, vel in anima, sub tanta iusti Dei potestate patierentur.* Nimirum impossibilitas damnationis innocentium ad æternas penas & ad quoscunq; etiam levissimæ afflictionis cruciatus ex eadem illa radice proficiscitur, quam in ipso Deo quantumvis absolute domino vitæque & mortis autore sexcentes tangit Augustinus: *Ira quippe, hoc est punitio, cruciatus, afflictio, malum, miseria, non redditur nisi debita, ne sit iniquitas apud Deum.*

CAPUT XXII.

Solvitur difficultas ex Bulla duorum Pontificum.

SUPEREST objectio quæ ex Bulla duorum Pontificum sumitur. Nam ibi damnatur iste articulus, *Deus non protulisset talem ab initio creare hominem qualis nunc nascitur.* Nunc autem nascitur cum ignorantia, concupiscentia, mortis & omnium earum quas experimur miseriarum necessitate; ergo ab initio nullo peccato præcedente talem Deus creare potuisset. Non igitur hoc repugnat iustitiæ Dei.

Respondetur, tota vis hujus argumenti ex Apostolica Sedis autoritate peritur, quæ Catholicis omnibus tanquam obedientiæ filijs veneranda est. Sicut ergo ipsi nobis verendum putant; ne doctrinam istam velut Augustini asserendo, in duorum Pontificum decretum ipse impetisse videatur; ita multo magis adversus formidandum est, necam negando, Sedem Apostolicam longè presentius & periculosius in septem Pontificibus lædant. Nam postquam Sedes Apostolica per novem partim doctissimos, partim sanctissimos Pontifices suos, Innocentium, Zozyum, Bonifacium, Sixtum, Celestinum, Leonem, Gelasium, Hormisdam, Joannem II. divi Augustini tanquam magistri optimi cælestem doctrinam

A nam adversus Pelagianam hæresim imploravit, probavit, laudavit, & ita suam fecit, ut de fide fluctuantes ad ejus scripta mitteret, ex quibus discerent quid Cat. olica sequatur & assereret Ecclesia. Et eius doctrinam secundum prædecessorum Pontificum statuta, Romanam Ecclesiam sequi & probare profici eretur, proficietas est, totius doctrinæ contra Pelagianos exarate bases in contrariam revocare. Hoc enim nihil est aliud quam Pelagianos cineres suscitare redivivos, Ecclesie victoriam redarguere, tot sanctos Pontifices temerariè credulitatis & ignorantie condemnare, fidem denique ipsam ejus eruditione stabilitam, novitate concutere. Quid enim universa sancti Doctoris volumina spirant vehementius, quid sapius, quid densius, quid securius, quam Pelagianam hæresim, dum parvulos sine virtute & vitio cum tota mortis miseriarum necessitate in statu puræ nature conditos committitur, injustum vel impotentem facere Deum? Quid inculcant acrius, quid majori autoritate frequentius repetunt, quam pudendam concupiscentiam ex Apostolica doctrina esse malam, nihil aliud suscitantem nisi peccandi desideria, Deumque ejus autorem, quemadmodum

Isid. ad
Var. or.
cap. 101.

modum & pudoris, non nisi *erronea & blasphemata* opinione dici posse? Cuiusmodi doctrinam tantâ constantiâ defensam, si propter Aristotelicas quasdam tricas deserere, aut potius evertere licet, profecto quicquid ipse de gratia & libero arbitrio dixit, nisi in terminis definitum sit, eodem jure licebit limatiore quasi Philosophia labefacere. Quod strenuè profecto isto seculo à nonnullis Philosophicæ stitius subtilitatis privilegio factitatum est. Eo quippe loci Augustini doctrina apud quosdam venit, tot gloriis lacerata est, tot alienissimis directèque pugnantibus interpretationibus velut ruderibus obruta, ut nec ipse Augustinus (flendo non lugillando loquor) vestigium ejus reliquum in eorum sensibus inveniret. Ut longè satius esset Augustino reiectâ fronte vale dicere, quam tot humana, ut mitissimè loquar, imaginationes, sub ejus auctoritate venditare. Ignoscat Lectur; dolor extorsit hanc parabolam: eo quod tam felicitè duorum Pontificum aut ritate ab ijs opposi videam, qui tantam celestis doctrine molem, tantam tot antiquorum Pontificum auctoritatem non considerant. Sed quia verum vero non est contrarium, nec sibi ipsi sancta, Pontificia, Romana Sedes; omnino satagendum est, ut ne posteriores à prioribus Pontificibus recessisse videantur. Itaque propositio que obicitur necessarium habet interpretationis beneficii. Siquis enim, quem admodum sonat, accipiendam velit, profecto peccatorem hominem ab initio Deus creare potuisset, talis enim nunc, nemine Catholico dubitante nascitur. Quod si peccatum excipit merito velis, quamvis nullo modo hoc sonet propositio, excipere igitur eodem jure pietatis erga Deum, quicquid sine peccato esse non potest. Talis est autem in primis scdissima illa & pudenda concupiscentia; talis profundissima juris naturalis ignorantia; talis est malitia quoque voluntatis, quam D. Thomas & omnes sectatores ejus, vulnus naturæ rationalis omnibus inflicto statuunt. Hæc enim tria tam arctam cum peccato conjunctionem habent, si e ad illud directè per peccandi desideria incitando, si e alter concurrente, ut eum Deus fons omnis honestatis, creando autor esse non possit. Hæc enim ratio est, cur habitum malû ad peccata concitantè, creaturæ rationali Deus, ut rectissime multi auctores sentiunt non possit infundere. Hæc enim ratio est cur Christo Domino nemo audeat vel ignorantiam illam, vel pudendam concupiscentiam, vel malitiam voluntatis ascribere. Quod si nemini culpæ vertitur mali habitus infusio nem à Dei potestate removere, ceterasque scdissimas lases à puritate Salvatoris, qui quicquid innoxium ipse condere potest, assumere potest; liceat obsecro, profundissimo Romanæ Ecclesiæ Doctore, turpissima ista creaturæ rationalis inquinamenta, sine erroris invidia à Creatoris sanctitate depellere. Quod nonnulli etiam Scdolastici maiori iudicio ponderantes aperitissima rei veritate ducti, concupiscentiam à Deo puræ naturæ statui vel om-

nino dari non posse senserunt, vel certè auxilio Dei esse frandam. Quam moderatorem formido novitatis, non iudicium veritatis extorsit. Nam hoc ipsum pœnè perinde est ac si tollerent; palamque intelligentibus produnt; luctam carnis & spiritus esse vitium, non naturam creaturæ rationalis; aliterque propositionem nobis objectam intelligendam esse, quam patroni concupiscentiæ spiritui rebellantis cum qua nascimur, vulgo putant. Quod si propter conjunctissimum cum peccato nexum, concupiscentia à Dei creatione removeri debet; nulla ratio est, cur non omnes illæ pœnæ mortalitatis quas parvulos pati cernimus, ab eadem Dei potestate separentur. Nam sicut Dei sanctitas, ignorantia, concupiscentia, malitia que con-creatione necessario polluentia est, ita iustitia eius, tam dirâ innocentium afflictione violabitur. Utraque quippe indivisâ conjunctione cum iniquitate si e sequente si e precedente sociata sunt; utrumque pari fiducia Augustinus docet, neutrum quod sciam ante millesimum annum & seculum Scholasticorum in controversiam vocatum fuit.

Quid ergo ad propositionem quam proscripsit Apostolica Sedes? hæreo, fateor. Sed quid ad doctrinam Augustini clarissimam constantissimamq; e quam toties probata & sequitur sequendamque monuit Apostolica Sedes? Nam si fundamentales illæ contra Pelagianam hæresim doctrinæ proscribendæ sunt, non inter magistros optimos semper haberi à Summis Pontificibus, sed ignavissimos haberi debuit: non *curâs venerationis & amoris* esse, sed contemptui. Nemo quippe obtulit causam Ecclesiæ contra Pelagianam puræ naturæ machinam defendit unquam, nemo miserabilis prodidit. Quid enim ineptius, quid hebetius, quid infamius Ecclesiæ victricis armis, quam homines Scholasticorum omnium iudicio rempossibilem, imò prorsus congruam humanæ conditioni maximeque naturalem asserentes, velut impossibilia, impia, injusta, blasphema commenta delirantes redarguere? Hic pugnent ac triumphent, qui Ecclesiæ perniciem meditantur; non Augustinus non quicumque tandem de face pugil in Ecclesiæ causa Christianus. Ne igitur Pontificiam Sedem in pugna secum relinquamus, nihil arbitror oportunitus, dici posse, quam Romanam Ecclesiam cui non minus pax, quam eruditio filiorum suorum cordi est, prudentiæ directricis censuram edidisse. Multæ quippe doctrinæ subinde magis inusitata sua novitate quam fallitate perturbant. Ex quo fit ut nonnunquâ proscribantur nonnullæ propositiones, de quarum veritate nihil non modo deceverit, sed nec decernere se velle profiteatur. Ut alibi pluribus, ni fallor, diximus. Hoc igitur tanquam prudens mater, etiam hic merito sibi usurpandum esse duxit. Cùm enim cerneret hanc propositionem, *Deus ab initio talem potuit creare hominem qualis nunc nascitur*, communi Scholasticorum consensu, certo sensu in scholis

Vide. l. 4. de
statu nat.
lapse c. 101.

scholis receptam esse, ne contraria lites, offensiones & scandala sua novitate generaret, sicut jam ipsa Bulla recte generare coeperat, eam tantisper vetandam censuit non tanquam falsam, sed ut pacis inimicam. Quod si vel tunc ostendi potuisset, hanc aliasq; nonnullas propositiones ab Augustino Doctorum omnium Coryphæo tam intrepide à tot seculis esse nemine refragante, sed Ecclesia Romana per diversos Præsules suos applaudente eraditas, absterfa videlicet per tanti Doctoris auctoritatem & antiquitatem, opinione falsitatis, offensaque novitatis, nunquam arbitror hujusmodi decretum ab Apostolica Sede promanasset, quod nulla concilianda pacis extorqueret necessitas. Quæ conciliandi ratio eo videtur esse genuinior quod duobus modis Bullæ cõgruat. Nam & ad litterã propositio ista censura stringitur, quatenus proscribit offensivas (sufficit enim una esse Sanctionis parte cõprehensam) & aliqua ratione, ut verba sonant, ad mentem auctoris defendi posse decernitur. Quibus

enim propositionibus hoc verius & iustius applicueris, quam quæ præpostera quadam philosophandi cura, cum obliterata fuerint, à sancto Augustino traditas ac fortissime defensas esse non ambigua principiorum eius demonstratione, & undique consonanti testimoniorum acclamatione convincitur? Quæ de re fusius alibi disertum est. Ahiam per me licet quærat, cui ista non sufficit solutio: sed ita quærat, ut meminerit, sic sibi sartam rectamque tuendam recentiorum Præsulum Apostolicæ Sedis auctoritatem, ut ne veterum ac plurium perniciosius lædat. Nam futilibus glossulis apertissimæ doctrinæ molem, ad novos præoccupatosq; torquere sensus, de quibus Augustino nunquam vel per somnium mentem venit, non est Aug. doctrinam profusa, sed suam in Augustino quarere; non veritatem indagare, sed obruere. Quod sæpius à multis in rebus capitalibus cum indignatione & gemitu factitatum vidi.

F I N I S.

